19/10/2026

Wnoszący petycję:

(brak zgody na publikację danych w BIP)

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

PETYCJA

w interesie publicznym

Na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 2 ust. 1 oraz art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870 z późn. zm.), wnoszę o podjęcie inicjatywy ustawodawczej i zmian legislacyjnych w zakresie pilnego wdrożenia efektywnego mechanizmu korekty nieprawdziwych danych w Krajowym Rejestrze Karnym (KRK), wprowadzenia dwuinstancyjnej kontroli sądowej oraz ustanowienia ryczałtowego reżimu odszkodowawczego za bezprawne utrzymywanie błędnych wpisów o ukaraniu lub wykonaniu środków karnych.

I. ZASTRZEŻENIE DANYCH OSOBOWYCH (WNIOSEK O NIEUJAWNIANIE)

Działając na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach, wnoszę o **bezwzględne nieujawnianie moich danych osobowych** (imienia, nazwiska, adresu oraz wszelkich danych pozwalających na moją identyfikację) w jakichkolwiek materiałach prasowych, biuletynach, odpowiedziach na petycję publikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej lub udostępnianych osobom trzecim.

II. STAN FAKTYCZNY (CASE STUDY) – GENEZA PETYCJI

Bezpośrednią, ilustracją systemowej luki prawnej jest sprawa, która toczyła się pod sygnaturą akt ., rozstrzygnięta prawomocnym wyrokiem , w którego składzie jako przewodnicząca zasiadała

W wyroku tym zasądzono na rzecz komornika sądowego – będącego oskarżycielem prywatnym, który sporządził akt oskarżenia na podstawie danych otrzymanych podczas kiedy prowadził postępowanie egzekucyjne – zadośćuczynienie oraz zwrot kosztów zastępstwa procesowego, w wyniku umorzenia na okres próby postępowania, które w pierwszej instancji zakończyło się uniewinnieniem.

Mimo wydania takiego rozstrzygnięcia, **sąd wprowadził do rejestru karnego nieprawdziwe dane o wykonaniu środka karnego**, co w praktyce fałszowało historię prawną obywatela. Poszkodowany, w celu wyprostowania oczywistego błędu aparatu

państwowego, skierował kilkukrotnie pisma do licznych organów państwowych. **Dopiero po ok. 1,5 roku doszło do korekty danych w rejestrze karnym.**

Przez 1,5 roku osoba niewinna / korzystająca z dobrodziejstwa umorzenia figurowała w systemie państwowym jako osoba z wykonanym środkiem karnym/karana. Sytuacja ta stanowiła brutalne naruszenie art. 42 ust. 3 (domniemanie niewinności) oraz art. 47 (prawo do czci i dobrego imienia) Konstytucji RP, a także obnażyła całkowitą bezradność obywatela wobec opieszałości instytucji.

III. PRZEGLĄD OBECNYCH REGULACJI

1. **Ustawa o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1125 z późn. zm.):**
   - Obecne przepisy (m.in. art. 14–20 u.k.r.k.) określają katalog podmiotów zobowiązanych do przesyłania kart aresztowania, wyroków i informacji do Biura Informacyjnego KRK.
   - **Brak mechanizmu natychmiastowej weryfikacji błędów:** System opiera się na tradycyjnym, opieszałym obiegu papierowym lub cyfrowym kart ewidencyjnych dosyłanych przez sądy I instancji. Sąd II instancji wydający orzeczenie reformatoryjne często poprzestaje na odesłaniu akt do I instancji, a ta – w natłoku obowiązków – opóźnia sporządzenie i wysłanie korekty do KRK.
2. **Kodeks postępowania karnego (k.p.k.):**
   - Brak dedykowanego art. regulującego obowiązek sądu odwoławczego lub sądu I instancji do samorzutnego, natychmiastowego (w ciągu 24h) zabezpieczenia technicznego i cyfrowego usunięcia wpisu w systemach teleinformatycznych w razie zmiany kwalifikacji prawnej lub orzeczenia na korzyść.
3. **Kodeks cywilny (k.c.) – reżim odszkodowawczy (art. 417 k.c.):**
   - Dochodzenie odszkodowania i zadośćuczynienia za błąd KRK wymaga wytoczenia standardowego, długotrwałego procesu cywilnego przeciwko Skarbowi Państwa (reprezentowanemu przez Prezesa Sądu lub Ministra Sprawiedliwości). Obciąża to poszkodowanego rygorem dowodowym (wykazanie szkody, winy organu, związku przyczynowego), co przy trwającym 1,5 roku błędzie stanowi wtórną wiktymizację.

IV. PROPOZYCJE KONKRETNYCH ZMIAN LEGISLACYJNYCH I NOWE ARTYKUŁY

Aby trwale wyeliminować opisaną patologię, proponuje się wprowadzenie zmian w trzech ustawach: Ustawie o Krajowym Rejestrze Karnym, Kodeksie postępowania karnego oraz Kodeksie cywilnym.

1. Zmiany w Ustawie o Krajowym Rejestrze Karnym

W Ustawie o Krajowym Rejestrze Karnym dodaje się Rozdział 4a w brzmieniu:

> **Rozdział 4a: Szybka ścieżka sprostowania nieprawdziwych danych, kontrola sądowa i wstrzymanie wykonalności wpisów**

Art. 23a [Pilny obowiązek korekty i wstrzymanie wpisu]

1. W razie wydania przez sąd odwoławczy lub sąd pierwszej instancji orzeczenia zmieniającego zaskarżony wyrok w sposób eliminujący karę, środek karny, środek kompensacyjny lub zmieniający kwalifikację prawną czynu na korzyść oskarżonego (skazanego), sąd ten ma obowiązek nie później niż w terminie 24 godzin od ogłoszenia orzeczenia wprowadzić do systemów teleinformatycznych Krajowego Rejestru Karnego elektroniczną blokadę i oznaczenie „Wpis wstrzymany do weryfikacji – Orzeczenie Reformatoryjne".
2. Dyrektor Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego ma obowiązek dokonać fizycznego sprostowania lub wykreślenia nieprawdziwych danych w rejestrze w terminie 3 dni roboczych od dnia wpływu orzeczenia.

Art. 23b [Szybka ścieżka wnioskowa obywatela – Tryb Pilny]

1. Osoba, której dane w Krajowym Rejestrze Karnym są nieprawdziwe, niepełne lub niezgodne z zapadłym prawomocnym wyrokiem, może złożyć do sądu, który wydał wyrok w pierwszej instancji, Wniosek o Natychmiastową Korektę Rejestrową (WNKR). Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych.
2. Sąd rozpoznaje WNKR na posiedzeniu niejawnym w terminie 7 dni od dnia jego wpływu. Na postanowienie w przedmiocie wniosku przysługuje zażalenie do sądu drugiej instancji w terminie 7 dni. Sąd drugiej instancji rozpoznaje zażalenie w terminie 14 dni.
3. Uwzględniając wniosek, sąd nakazuje Dyrektorowi Biura Informacyjnego KRK natychmiastowe (nie później niż w 24 godziny od doręczenia postanowienia) wykreślenie lub zmianę wpisu pod rygorem grzywny nakładanej na kierownika jednostki sądowej odpowiedzialnej za opóźnienie.

2. Zmiany w Kodeksie postępowania karnego (k.p.k.)

Propozycja nowego przepisu: Art. 12b Kodeksu postępowania karnego

Art. 12b [Natychmiastowe zabezpieczenie i usunięcie wpisów w systemach teleinformatycznych w razie orzeczenia na korzyść]

§ 1. W razie wydania przez sąd odwoławczy lub sąd pierwszej instancji orzeczenia zmieniającego zaskarżony wyrok w sposób eliminujący karę, środek karny, środek kompensacyjny, nawiązkę lub zmieniający kwalifikację prawną czynu na korzyść oskarżonego albo oskarżyciela prywatnego, sąd ten ma obowiązek **nie później niż w terminie 24 godzin** od ogłoszenia orzeczenia wprowadzić do Krajowego Rejestru Karnego oraz powiązanych urzędowych systemów teleinformatycznych elektroniczną blokadę oraz oznaczenie o wstrzymaniu wykonalności wpisu.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w każdym przypadku prawomocnego umorzenia postępowania, warunkowego umorzenia postępowania lub uniewinnienia, jeżeli w pierwszej instancji zapadł wyrok skazujący lub nakładający obowiązki podlegające ujawnieniu w rejestrach urzędowych.

§ 3. Sąd odwoławczy przesyła odpis orzeczenia reformatoryjnego wraz z dyspozycją blokady systemowej drogą elektroniczną (z bezpiecznym podpisem elektronicznym) do właściwych administratorów rejestrów niezwłocznie, nie później jednak niż w następnym dniu roboczym po dniu wydania orzeczenia.

3. Zmiany w Kodeksie cywilnym (k.c.) – Nowa ścieżka odszkodowawcza z mechanizmem waloryzacji

W celu uniknięcia przewlekłych procesów o odszkodowanie i zadośćuczynienie za błędy rejestrowe (trwające 1,5 roku naruszanie dóbr osobistych i blokowanie kariery/działalności zawodowej), wprowadza się art. 417[3] k.c. (lub dedykowaną procedurę uproszczoną):

Art. 417[3] k.c. [Usprawnione roszczenie odszkodowawcze za błędy w rejestrach publicznych] § 1. Jeżeli w wyniku utrzymywania lub wprowadzenia do urzędowego rejestru publicznego (w tym Krajowego Rejestru Karnego) nieprawdziwych danych o skazaniu, karze lub wykonaniu środków karnych, poszkodowany poniósł szkodę niemajątkową (krzywdę) lub majątkową, Skarb Państwa ponosi za nią odpowiedzialność na zasadzie ryzyka.

§ 2. Wprowadza się domniemanie prawne, że każdy miesiąc utrzymywania nieprawdziwych danych w rejestrze karnym po upływie 14 dni od uprawomocnienia się orzeczenia korygującego powoduje niemajątkową krzywdę w wysokości nie niższej niż **2000 zł (dwa tysiące złotych)** za każdy rozpoczęty miesiąc figurunkowego bezprawnego wpisu, bez konieczności szczegółowego dowodzenia rozmiaru cierpień psychicznych.

§ 3. **Kwota bazowa ryczałtu, o której mowa w § 2, podlega corocznej automatycznej rewaloryzacji z dniem 1 stycznia każdego roku o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflację) ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w komunikacie ogłoszonym w Monitorze Polskim.**

§ 4. Powództwo o odszkodowanie lub zadośćuczynienie wynikające z błędów w KRK rozpoznaje sąd cywilny w postępowaniu uproszczonym, w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia wniesienia pozwu. Sąd ten nie może oddalić powództwa z uwagi na brak winy konkretnego urzędnika, jeżeli błąd wynikł z opóźnień techniczno-organizacyjnych aparatu państwowego.

Podsumowanie korzyści nowego systemu:

1. **Czas reakcji:** Zamiast 1,5 roku – maksymalnie 3 do 7 dni na korektę danych w KRK.
2. **Kontrola sądowa:** Dwuinstancyjna, szybka ścieżka (WNKR) z krótkimi terminami procesowymi (7 i 14 dni).

3. **Odpowiedzialność państwa i waloryzacja:** Jasne domniemanie finansowe (ryczałt odszkodowawczy chroniony przed skutkami inflacji dzięki corocznej waloryzacji wskaźnikiem GUS), co eliminuje uznaniowość sądów cywilnych i zmusza administrację do skrajnej dyscypliny w obrocie danymi osobowymi i prawnymi obywateli.

Z poważaniem,

/podpis elektroniczny/